

Nástrojař/nástrojařka pro formy na zpracování plastů a tlakové lití kovů (kód: 23-009-H)

Autorizující orgán:	Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů:	Strojírenství a strojírenská výroba (kód: 23)
Týká se povolání:	Nástrojař
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Dodržování bezpečnosti práce, správné používání pracovních pomůcek	3
Orientace v normách a v technických podkladech pro zhotovování, údržbu a opravy nástrojů, náradí	3
Volba postupu práce, potřebných nástrojů, pomůcek a pomocných hmot	3
Provádění funkčních zkoušek nástrojů, náradí, přípravků a měřidel	3
Měření a kontrola délkových rozměrů, geometrických tvarů, vzájemné polohy prvků a jakosti povrchu	3
Měření a kontrola délkových rozměrů, geometrických tvarů, vzájemné polohy prvků a jakosti povrchu s využitím měřicích a kontrolních zařízení	3
Provádění výpočtů rozměrů, úhlů a zaoblení strojních součástí a polotovarů	3
Určování opotřebení či závad nástrojů, náradí, přípravků a měřidel a jejich částí, rozhodování o způsobu jejich opravy či renovace	3
Ruční obrábění a zpracovávání kovových materiálů a plastů řezáním, stříháním, pilováním, vrtáním, broušením a ohýbáním	3
Orýsování součástí a polotovarů s použitím měřidel, rýsovačského náradí, pomůcek, přístrojů	3
Úpravy a dokončování povrchů částí nástrojů a náradí broušením a leštěním	3
Tepelné zpracování drobných částí nástrojů, přípravků	3
Slícovávání částí nástrojů, přípravků, měřidel a pomůcek, jejich ustavování, sestavování, justáž a fixace	3
Mísení vícesložkových hmot a jejich používání při výrobě a opravách nástrojů, přípravků a měřidel	3
Opravování a renovace řezných a tvářecích nástrojů, náradí, přípravků a měřidel	3
Ošetřování a údržba běžných obráběcích strojů, náradí, nástrojů a pomůcek	3
Obsluha konvenčních soustruhů, vrtaček a vyvrtávaček	2
Obsluha frézek	2

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž autorizovaná osoba vyhotoví a uchazeč podepíše písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP - <https://www.nsp.cz/jednotka-prace/nastrojar#zdravotni-zpusobilost>).

Při ověřování kritérií formou praktického předvedení je potřeba přihlížet k bezpečnému provádění všech úkonů a ke kvalitě zhotoveného produktu.

Před zahájením prací zkoušející seznámí uchazeče:

- s výkresovou dokumentací;
- s doporučeným výrobním postupem;
- s pracovištěm.

Uchazeč si před zahájením prací zkontroluje:

- dodaný materiál podle výkresové dokumentace;
- nářadí, nástroje, přípravky;
- měřidla.

Tyto úkony nebudou počítány do předepsané doby pro vykonání zkoušky.

Specifikace podmínek pro praktické ověření odborných kompetencí a kritérií:

U odborné kompetence „**Měření a kontrola délkových rozměrů, geometrických tvarů, vzájemné polohy prvků a jakosti povrchu**“, kritérium a), b), c) - uchazeč změří a zkontroluje rozměry, tvar, polohu a jakost povrchu u jedné zadané součásti podle zadané technické dokumentace pomocí měřidel.

U odborné kompetence „**Měření a kontrola délkových rozměrů, geometrických tvarů, vzájemné polohy prvků a jakosti povrchu s využitím měřicích a kontrolních zařízení**“, kritérium a), b), c) - uchazeč změří a zkontroluje rozměry, tvar, polohu a jakost povrchu u jedné zadané součásti podle zadané technické dokumentace pomocí měřidel. Obsluha měřicích přístrojů je v kompetenci uchazeče za dozoru zkoušejícího.

U odborné kompetence „**Ruční obrábění a zpracovávání kovových materiálů a plastů řezáním, stříháním, pilováním, vrtáním, broušením a ohýbáním**“, kritérium a), b), c) - uchazeč podle předem stanoveného postupu práce ručně vyrobí jednu zadanou kovovou součást a jednu zadanou nekovovou součást za pomoci nářadí a nástrojů.

U odborné kompetence „**Orýsování součástí a polotovarů s použitím měřidel, rýsovačského nářadí, pomůcek, přístrojů**“, kritérium a), b), c), d) - uchazeč orýsuje jednu dvojrozměrnou a jednu trojrozměrnou součást buď kovovou nebo nekovovou za pomoci rýsovacího nářadí a zkontroluje ji.

U odborné kompetence „**Úpravy a dokončování povrchů částí nástrojů a nářadí broušením a leštěním**“, kritérium a), b) - uchazeč ručně vybrousí a vyleští jednu zadanou funkční částí formy na zpracování plastů a tlakové lití kovů s použitím ručního mechanizovaného nářadí.

U odborné kompetence „**Slícování částí nástrojů, přípravků, měřidel a pomůcek, jejich ustavování, sestavování, justáž a fixace**“, kritérium a), b), c) - uchazeč sestaví poskytnuté díly v jeden celek.

U odborné kompetence „**Mísení vícesložkových hmot a jejich používání při výrobě a opravách nástrojů, přípravků a měřidel**“, kritérium a), b), c), - uchazeč smísí vícesložkové hmoty, připraví jednu část formy pro tlakové lití a aplikuje směs při její opravě.

U odborné kompetence „**Opravování a renovace řezných a tvářecích nástrojů, nářadí, přípravků a měřidel**“, kritérium a), b), c), d) - uchazeč demontuje jednu zadanou formu pro lití, provede její kontrolu a opraví poškozené části a formu smontuje.

U odborné kompetence „**Ošetřování a údržba běžných obráběcích strojů, nářadí, nástrojů a pomůcek**“, kritérium a), b) - uchazeč ošetří jeden stroj po výrobu forem a naostří a upraví nástroje, nářadí a pomůcky používané při výrobě a opravách forem na zpracování plastů a tlakové lití kovů.

U odborné kompetence „**Obsluha konvenčních soustruhů, vrtaček a vyvrtávaček**“, kritérium a), b) - uchazeč nastaví vhodné řezné podmínky pro obrábění na stroji, upne zadanou část formy do stroje a provede technologickou operaci.
U odborné kompetence „**Obsluha frézek**“, kritérium a), b) - uchazeč nastaví vhodné řezné podmínky pro obrábění na fézce, upne zadanou část formy do stroje a provede technologickou operaci.

Uchazeč si zajistí pracovní oděv a pracovní obuv dle požadavků BOZP pracoviště, na kterém se realizuje zkouška.

Autoři standardu

Autoři kvalifikačního standardu

Kvalifikační standard profesní kvalifikace připravila SR pro strojírenství, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

VOŠ, SPŠ automobilní a technická

Motor Jikov Group, a. s.

Svaz strojírenské technologie